

Omaisuuuden hallinta / Gummerus Henrik

31.5.2019

Verkkotoimikunta 2 / 2019

Aika	29.5.2019 klo. 9.00 – 15.00
Paikka	Fingrid Käpylä, Neuvotteluhuone Kopula Läkkisepäntie 21, 00620 Helsinki
Paikalla	Risto Lappi, Vantaan Energia Sähköverkot Oy (puheenjohtaja) Anne Kärki, Outokumpu Europe Oy Arto Gylén, PKS - Sähkönsiirto Oy Esa Ukkonen, Stora Enso Oyj Hannu Halminen, Sallila Sähkönsiirto Oy Ismo Heikkilä, Kemijoki Oy Jukka Rajala, EPV Alueverkko Oy Katja Virkkunen, Oulun Energia Siirto ja Jakelu Oy Mikko Rintamäki, Kokkolan Energia Oy Timo Kiiveri Fingrid Oyj Petri Parviainen Fingrid Oyj Henrik Gummerus (sihteeri)
Poissa	Arto Nikkanen, LE-Sähköverkot Oy, Tommi Lähdeaho, Elenia Oy

Käsiteltävät asiat

1 Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistio käytiin läpi ja hyväksyttiin.

2 Fingridin ajankohtaisia kuulumisia ja katsaus kantaverkon kehittämiseen ja kunnonhallintaan

Timo Kiiveri toivotti kokouksen läsnäolijat tervetulleiksi sekä esitteli itsensä.

Kiiveri kertoi ajankohtaisten kuulumisten yhteydessä ajankohtaiset asiat ja viimeisimmät investoinnit. Fenno-Skan 1 –yhteyden korvaavasta yhteydestä Suomen ja Ruotsin välille toteutettu selvitys on valmistunut. Metsälinjaan liittyvät viisi erillistä tarjouspyyntöä ovat ulkona. Asiakaskyselyn tulokset esiteltiin verkkotoimikunnalle. Asiakaskyselyn arvosana, asteikolla 1-5, oli + 4. Asta-Sihvonen Punkka on nimitetty Fingridin varatoimitusjohtajaksi 1.7.2019 alkaen.

Rakentamisen osalta viime vuonna yleissuunnittelussa oli ennätysmäärä voimajohtohankkeita. Suunnittelussa olevien hankkeiden yhteispituus oli noin 600 km. Palvelutoimittajat tekivät 412 henkilötyövuotta Fingridin työmailla, joka on samaa tasoa kuin edellisvuonna. Rakentamisen painopiste on voimajohtojen osalta keskittynyt Rautarouvan uusimiseen.

Omaisuuuden hallinta / Gummerus Henrik

31.5.2019

Kunnossapidon osalta vuosi 2018 oli haasteellinen. Selleen muuntaja vikaantui, Olkiluodon sähköasemalla tapahtui virtamuuntajan räjähdys, EstLink 1 reaktori vikaantui ja tykkylumesta aiheutui haittaa Etelä-Suomessa. Viankorjauksen osalta korostettiin harjoittelun suurta merkitystä ja eri osapuolten yhteistyön merkitystä.

Työturvallisuuden osalta kehitys on ollut positiivista viimeisten vuosien aikana, Työturvallisuuden osalta asia tulee pitää jatkuvasti esillä, sekä säilyttää puuttumisen kynnyksen matalana, jotta kehitys pysyy positiivisella uralla.

3 Oulun Energia Siirto ja Jakelu Oy esittäytyy

Katja Virkkunen esitteli Oulun Energia Siirto ja Jakelun toimintaa. Konsernin toiminta kattaa koko energia-alan arvoketjun raaka-aineiden tuotannosta myyntiin. Liikevaihto tavoite vuodelle 2020 on +300 M€ ja tulostavoite +10%. Uusi voimalaitos valmistuu vauhdikkaasti, ja on tuotannossa 11/2020. Laitoksen polttoteho on 215 MW, sähköteho 75 MW ja kaukolämpöteho 175 MW. Hankkeen kustannusarvio on noin 200 M€ ja arvioitu käyttöikä 40 vuotta.

Oulun Energia Siirto ja Jakelu Oy. Toimintaa Oulun seudulla. Liikevaihto 36 M€, työntekijöitä 37, sähköverkon kokonaispituus 4090 km, kaapelointiaste 84%, asiakkaita 107 000, toimitusvarmuus 99,99% vuosittaiset investoinnit noin 11 M€. Yhtiön visio on olla luotettava uudistushenkkinen palveluyhtiö, suurella sydämellä energia asiakkaille.

Oulun Energia Siirto ja Jakelu Oy organisaatio on jaettu kolmeen tiimiin, omaisuuden hallinta, asiakkuuksien hallinta ja verkon hallinta.

4 Sähkönsiirtopalveluiden ajankohtaiset

Petri Parviainen kertoi kantaverkkopalveluiden sopimusehtojen päivitystilanteesta. Sopimusehtojen päivitystarve on aiheutunut muutoksista verkkosäännöissä. Uudet sopimusehdot tulevat voimaan 1.1.2020 alkaen.

Uusiutuvan energia tuen piiriin on hyväksytty seitsemän hanketta, Lakiakangas, Kalax, Hankilanneva, Kestilä, Parhalahdi, Hirvineva ja Lepistö.

NC ER verkkokoodin toimeenpanon tilannekatsaus esiteltiin. Järjestelmän puitteissa tullaan nimeämään sellaiset verkon osat, jotka ovat käytön palautuksen kannalta merkittäviä, ja mitä tulee olla varmennettuna. Energiaviraston päätöksen merkittävistä kohteista pitäisi tulla 18.6.2019 mennessä.

Oma Fingrid palvelu julkaistiin toukokuun puolivälissä. Asiakkaille on tähän liittyen lähetetty kysely yrityksen tulevasta pääkäyttäjistä, joka voivat jatkossa huolehtia oman organisaationsa käyttöoikeuksien hallinnasta Järjestelmää kehitetään edelleen.

5 Puhtaan energian paketti ja muut toimintaympäristön muutokset

Heini Ruohosenmaa kertoi Euroopan unionin puhtaan energian paketin sähkömarkkinadiirektiivin ja –asetuksen odotetusta voimaan tulemisesta kuluvaan vuoden toisella puoliskolla. Asetusta sovellettaisiin tällöin 1.1.2020 alkaen. Direktiivin edellyttämä kansallinen lainsäädäntö tulisi tällöin olla jäsenvaltioiden osalta käytössä viimeistään 31.12.2020 mennessä. Paketti sisältää aiempaa yksityiskohtaisempia säädöksiä, jotka tulevat aiheuttamaan muutoksia Suomen kansalliseen lainsäädäntöön ja toimeenpanoon.

Kuluttaja keskiöön. Kuluttajille tulee varmistaa markkinaperusteinen hinnoittelu, nopea myyjänvaihto sekä mahdollistaa osallistuminen kysyntäjoukseen ja aggregointiin. Tältä osin kaikille kuluttajille vastaavat oikeudet ympäri Eurooppaa. Miten direktiivi tullaan kirjaamaan Suomen lainsäädäntöön, on vielä epäselvää.

Verkonhaltijan tehtäviä on selvitetty – direktiivi tarkentanut verkkonhaltijoiden roolia muun muassa energiavarastoihin liittyen. Verkonhaltijat voivat omistaa, käyttää tai kehittää energiavarastoja vain siinä tapauksessa, kun niitä käytetään käyttövarmuuden ylläpitämiseksi

Markkinoiden integroituminen – tavoitteena sähkömarkkina-asetuksessa, toimivammat ja laajemmat eurooppalaiset sähkömarkkinat. Painopiste vuorokauden ja sen sisäisillä markkinoilla. Asetuksessa korostetaan mallia kuluttaja keskiöön. Sähkön hintaa ei saa rajoittaa tukku tai säätömarkkinoilla, ainoastaan tekninen hintakatto on mahdollinen.

Taseselvitysjakson osalta tavoite siirtyä 15 minuutin jaksoihin viimeistään 1.1.2021. Viranomaisella on tältä osin mahdollisuus myöntää poikkeus aina vuoteen 2025 asti. Sähköpörssin tulee tarjota markkinoilla sekä vuorokausi että päivänsisäisellä tuotteita, joiden aikaväli on vähintään taseselvitysjakson mittainen.

Uusi eurooppalainen EU DSO - yhteistyöelin perusteilla – yhteistyöelimen tehtävänä on sähkön jakelun tehokkuuden varmistaminen. Alueellisen yhteistyön tukemiseksi tullaan perustamaan erillisiä koordinoitikeskuksia. Näiden tehtävänä tulevat liittymään muun muassa käytön suunnitteluun liittyviin tehtäviin, kantaverkkoyhtiöitä avustaviin tehtäviin.

6 Mihin verkkoyhtiöiden pitää varautua hajautettujen resurssien hyödyntämiseksi sähköjärjestelmässä?

Heidi Uimonen kertoi esityksensä aluksi siitä, millaisia vaikutuksia toimintaympäristömuutoksilla on, ja miten lainsäädäntö on vastannut toimintaympäristön muutokseen. Toimintaympäristö muuttuu muun muassa joustoratkaisujen osalta – liikenne, teollisuus ja lämmitys sähköistyvät nykyistä enemmän – säätävä kapasiteetti pienenee – tuotanto on tulevaisuudessa entistä enemmän sääriippuvaista. Uudesta joustosta merkittävä osa tulee jakeluverkkoyhtiöiden puolelta. Toimintaympäristön ennakoitavuus vähenee, josta tuo omalta osaltaan lisähaasteita.

Lainsäädäntö on vastannut muuttuvan toimintaympäristön tuomiin haasteisiin. Eurooppalaiset verkkosäännöt muuttavat markkinoita vuoteen 2022 mennessä markkinajakson lyhentymisellä, läpinäkyvyyden lisäämisellä, reservimarkkinoiden laajentumisella kattamaan koko Eurooppa.

Omaisuuuden hallinta / Gummerus Henrik

31.5.2019

Lyhyemmällä tähtäimellä muutoksia on tulossa EU:n puhtaan energian paketissa, joka sisältää muutoksia muun muassa tiedonvaihdon ja kyberturvallisuuden osalta, yhteistyön lisäämistä TSO – DSO välillä sekä täsmennyksiä jakeluverkkoyhtiöiden rooliin ja vastuusiin. Työ- ja elinkeinoministeriön älyverkkotyöryhmästä on tulossa lainsäädäntömuutoksia lähivuosina.

EU-rahoitteen T&K-projekti Interrfacen tavoitteena on luoda hajautetun jouston markkinoiden IT-arkkitehtuuri ja markkinoiden toimintatavat. Hankkeessa on mukana 42 eri osapuolta, joista suomalaisia on neljä.

Hankkeen tavoitteena on luoda joustomarkkina-arkkitehtuuri, jolla jousto saadaan eri markkinatoimijoiden ja verkonhaltijoiden käyttöön ja myös EU:n eri alueet saadaan vaihtamaan joustoja keskenään. Tavoitteena on maksimoida jouston arvo eri markkinapaikoilta. Hankkeeseen liittyvässä Suomi-Baltia demonstraatioissa testataan neljää erilaista joustopalvelua. Demot liittyvät pullonkaulojen hallintaan, joustaviin verkkoliityntöihin, taajuuden ja tehotasapainon hallintaan sekä eri osapuolten mahdollisuutta osallistua joustomarkkinoille. Pilotointi on tarkoitus tehdä vuonna 2021.

7 Datahub –tilannekatsaus

Pasi Aho kävi esityksessään läpi Datahub –järjestelmän tilannekatsauksen. Tietojärjestelmien osalta hanke on ollut käynnissä yhteistyökumppanin kanssa vuoden 2018 loppupuolelta alkaen.

Datahub -järjestelmän toteutussuunnitelma on jaettu viiteen eri vaiheeseen. Tällä hetkellä hankkeesta on menossa vaihe kolme, jonka puitteissa keskitytään muun muassa sopimustietojen päivitykseen sekä laskutustietojen hallintaan. Kolmannen vaiheen liittyvä testausjakso käynnistyy elokuussa. Kolmannen vaiheen aikana on käynnistetty samanaikaisesti hankkeen neljännen vaiheen suunnittelu. Hanke on edennyt kokonaisuudessaan suunnitellussa aikataulussa. Hankkeen käyttöönotto alkaa 3/2021.

Hankkeen etenemisestä viestitään eri kanavissa siten, että tietokonversion etenemisestä pidetään statuspalaveri viikoittain, käyttöönottoryhmä kokoontuu 2 X kuukaudessa, prosessityöryhmä 1X kuukaudessa ja hankkeen seurantaryhmä 4 X vuodessa.

8 Varttitase –tilannekatsaus

Maria Joki-Pesola kävi esityksessään läpi tilannekatsauksen Varttitase –hankkeen osalta. Varttitase -hankkeella on sidonnaisuuksia myös muihin käynnissä oleviin kehityshankkeisiin kuten Pohjoismaiseen tasehallintahankkeeseen, jonka puitteissa tullaan laatimaan yhteinen tiekartta muutoksille ml. varttitase.

Ruotsi ja Norja huolehtivat nykyisin pohjoismaisesta tasehallinnasta. Siirtyminen varttitaseeseen tulee edellyttämään kantaverkkokeskuksilta merkittäviä muutoksia tasehallinnan tukijärjestelmiin ennen varttitaseen käyttöönottoa. Pohjoismaisilla kantaverkkoyhtiöillä on erilaisia tarpeita kantaverkkokeskustensa tukijärjestelmille. Tulevien tukijärjestelmämuutosten yhteydessä tuleekin huomioida paikalliset tarpeet, jotta Pohjoismaissa voidaan ottaa yhteinen varttitase käyttöön.

Omaisuuuden hallinta / Gummerus Henrik

31.5.2019

Tämän hetkisen näkemys mukaan varttitaseen käyttöönotto tulee ajoittumaan loppuvuoteen 2022. Suunniteltu aikataulu saattaa kuitenkin tästä kuitenkin vielä muuttua. Kanta-verkkoyhtiöiden ehdotus tulevasta roadmapistä järjestettiin 21.5.2019. Tähän liittyvä webinaari sidosryhmille järjestettiin puolestaan 29.5.2019. Päivitetty roadmap julkaistaan syyskuun lopussa.

Jakelu Anne Kärki, Outokumpu Europe Oy
Arto Gylén, PKS - Sähkönsiirto Oy
Arto Nikkanen, LE-Sähköverkot Oy
Esa Ukkonen, Stora Enso Oyj
Hannu Halminen, Sallila Sähkönsiirto Oy
Ismo Heikkilä, Kemijoki Oy
Jukka Rajala, EPV Alueverkko Oy
Katja Virkkunen, Oulun Energia Siirto ja Jakelu Oy
Mikko Rintamäki, Kokkolan Energia Oy
Risto Lappi, Vantaan Energia Sähköverkot Oy (puheenjohtaja)
Tommi Lähdeaho, Elenia Oy

Tiedoksi Kari Kuusela, Fingrid Oyj
Timo Kiiveri, Fingrid Oyj
Henrik Gummerus, Fingrid Oyj (sihteeri)
Petri Parviainen, Fingrid Oyj
Pirve Honkonen, Fingrid Oyj (kokousjärjestelyt)
Risto Lindroos, Fingrid Oyj
Heidi Uimonen, Fingrid Oyj
Pasi Aho, Fingrid Datahub Oy
Maria Joki-Pesola, Fingrid Oyj
Heini Ruohosenmaa, Fingrid Oyj